

Uprava za upravljanje EU fondom za ruralni razvoj, EU i međunarodnu
suradnju
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA

2014.-2020.

OSNOVA ZA IZRADU PROGRAMA :

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju
Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (engl. European
Agricultural Fund for Rural development - EAFRD)
(prijedlog)

DO SAD NAPRAVLJENO

- Nacrt izrađen i upućen EK na neformalne konzultacije
- Provedene javne konzultacije
- Provedena prethodna ocjena PRR (ex-ante evaluacija)

AKTIVNOSTI KOJE SLIJEDE

- dorada PRR sukladno preoprukama EK i nalazu ex – ante procjenitelja (do kraja 2013.)
- usvajanje programa od strane Vlade RH (siječanj 2014.)
 - provedba PRR u 2014. (prijelazno razdoblje) – natječaji za ograničen broj mjera
- odobrenje od strane EK (rujan 2014.)

CILJEVI I PRIORITETI

Uredba ruralnog razvoja EU definira tri dugoročna strateška cilja i šest prioriteta

CILJEVI

Cilj 1. Poticati konkurentnost poljoprivrede

Cilj 2. Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama

Cilj 3. Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta

PRIORITETI prema prijedlogu Uredbe:

PRIORITET 1: Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

PRIORITET 2: Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama

PRIORITET 3: Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi

PRIORITETI 4: Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo

PRIORITET 5: Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru

PRIORITET 6: Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima

PRR NA RAZINI PRIORITETA SADRŽAVA ELEMENTE:

- SEKTORSKE ANALIZE**
- SWOT ANALIZA**
- IDENTIFIKACIJA PROBLEMA**
- DEFINICIJA POTREBA**
- STRATEGIJA**
- MJERE**

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA – PRIORITET 1

Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

1. Nizak stupanj obrazovanja i stručne osposobljenosti poljoprivrednika
2. Nedovoljno poznavanje i korištenje informatičkih sustava u poljoprivredi
3. Nedostatak programa neformalnog obrazovanja
4. Slaba suradnja obrazovnog i istraživačkog sustava u poljoprivredi i šumarstvu s gospodarstvom u cilju razvoja, testiranja, primjene i širenja najnovijih znanja i inovacija
5. 60% privatnih šuma nema izrađene šumsko-gospodarske planove
6. Nedovoljna educiranost savjetnika u primjeni novih tehnika i tehnologija koje doprinose učinkovitijem korištenju raspoloživih prirodnih resursa
7. Slaba marketinška aktivnost i nedovoljna povezanost sustava istraživanja i inovacija s proizvodnjom, razvojem, certifikacijom i tržišnim plasmanom drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda
8. Niska razina educiranosti, informiranosti i interesa privatnih šumoposjednika za siguran rad u šumi te za ulaganje u provođenje šumsko-uzgojnih radova na principima održivog gospodarenja
9. Slaba osviještenost javnosti o važnosti i koristima održivog gospodarenja šumskim ekosustavima
10. Slaba informiranost i educiranost javnosti o važnosti i koristima održivog gospodarenja šumskim ekosustavima

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA – PRIORITET 2

Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama

1. Nepovoljna starosna i obrazovna struktura poljoprivrednika
2. Slaba uključenost mladih u poljoprivredi
3. Nepovoljna struktura poljoprivrednih gospodarstava – veliki broj malih poljoprivrednih gospodarstava na granici ekonomske održivosti
4. Nepovoljna struktura poljoprivredne proizvodnje
5. Usitnjenost posjeda u poljoprivredi i šumarstvu
6. Nedostatak pristupnih cesta u poljoprivredi i šumarstvu
7. Nizak stupanj investicijskog potencijala poljoprivrednih, šumarskih i prerađivačkih gospodarstava uz nedostatak kvalitetnih sredstava potpore na nacionalnoj razini
8. Niska produktivnost u poljoprivredi, šumarstvu i prerađivačkoj industriji - zastarjela tehnologija, strojevi, oprema, objekti
9. Neorganiziranost proizvođača
10. Mali udio poljoprivrednih površina pod navodnjavanjem
11. Veliki dio zastarjelih sustava za navodnjavanje
12. Objekti i tehnologije niske energetske učinkovitosti i okolišne prihvatljivosti u poljoprivredi i šumarstvu
13. Niska razina korištenja energije iz obnovljivih izvora
14. Nizak stupanj dodane vrijednosti poljoprivrednih proizvoda

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA - PRIORITET 3

Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi

1. Neorganiziranost proizvođača u sektoru poljoprivrede i šumarstva
2. Nizak stupanj dodane vrijednosti poljoprivrednih, drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda
3. Nedostatna informiranost, marketing i uključenost poljoprivrednih proizvođača i šumoposjednika u sheme kvalitete
4. Nekonkurentna gospodarstava u poljoprivrednoj proizvodnji
5. Visoki udio posredničke prodaje
6. Nerazvijene sheme osiguranja u poljoprivredi
7. Nepostojanje komercijalnih policama osiguranja za štete od suše
8. Mala pokrivenost poljoprivredne proizvodnje policama osiguranja od šteta

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA – PRIORITET 4

Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo

1. Gubitak tla i smanjenje plodnosti tla uslijed erozije
2. Smanjenje organske tvari u tlu
3. Nedovoljni kapaciteti za adekvatno zbrinjavanja stajskog gnoja na farmi
4. Narušavanje krajobraza i smanjenje bioraznolikosti uslijed napuštanja poljoprivrednog zemljišta
5. Napuštanje poljoprivrednog zemljišta na područjima s prirodnim i specifičnim ograničenjima u poljoprivredi
6. Veliki udio degradiranih oblika šumskih sastojina
7. Nedovoljna mogućnost provođenja šumsko-uzgojnih radova u svrhu poboljšanja otpornosti šuma i općekorisnih funkcija (ekološke i socijalne funkcije)
8. Nizak udio površina privatnih šuma s međunarodnim certifikatom za održivo gospodarenje
9. Mali broj drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda s međunarodnim certifikatom za održivo gospodarenje i ekološko podrijetlo
10. Nedovoljno oplemenjivanje šumskih ekosustava rijetkim i ugroženim autohtonim vrstama flore i faune
11. Visok udio privatnih šuma bez izrađenih šumskogospodarske planova
12. 60% privatnih šuma nemaju izrađene šumsko-gospodarske planove

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA – PRIORITET 5

Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru

1. Zastarjeli i zapušteni sustavi za navodnjavanje i odvodnju
2. Zastarjeli i energetske neučinkoviti objekti, tehnike i tehnologije
3. Niska razina korištenja energije iz obnovljivih izvora
4. Nedovoljni kapaciteti za adekvatno zbrinjavanje stajskog gnoja na farmi
5. Nedovoljno korištenje šumske biomase kao OIE
6. Veliki udio degradiranih oblika šumskih sastojina
7. Nedovoljna mogućnost provođenja šumsko-uzgojnih radova u svrhu poboljšanja otpornosti šuma i općekorisnih funkcija (ekološke i socijalne funkcije)
8. 60% privatnih šuma nemaju izrađene šumsko-gospodarske planove

IDENTIFIKACIJA PROBLEMA – PRIORITET 6

Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima

1. Velik broj malih poljoprivrednih gospodarstava i privatnih šumskih posjeda
2. Visoka stopa nezaposlenosti, dugogodišnji pad zaposlenosti
3. Niska produktivnost, profitabilnost rada, zaostajanje u tehnološkom razvoju u šumarskom sektoru
4. Slabo razvijena lokalna komunalna, socijalna i komunikacijska infrastruktura
5. Nedostatak sadržaja kulturne, sportske i zabavne prirode u ruralnim područjima
6. Loša prometna povezanost udaljenih područja s većim lokalnim i županijskim centrima
7. Nerazvijeno poduzetništvo u ruralnim područjima
8. Nedovoljno razvijene osnovne usluge
9. Nedostatak integriranih lokalnih strategija i planova razvoja
10. Nizak administrativni, stručni i financijski kapacitet JLS
11. Nedovoljna pokrivenost područja lokalnim akcijskim grupama
12. Energetski neučinkoviti objekti i tehnologije
13. Niska razina korištenja energije iz obnovljivih izvora energije

ODABRANE MJERE

1. PRIJENOS ZNANJA – čl. 15.

2. SAVJETODAVNE USLUGE – čl. 16.

- ✓ Pružanje savjetodavnih usluga
- ✓ Usavršavanje savjetnika

3. SUSTAVI KVALITETE ZA POLJ. I PREHRAMBENE PROIZVODE – čl. 17.

4. ULAGANJA U MATERIJALNU IMOVINU – čl. 18.

- ✓ Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva,
- ✓ Prerada, razvoj i trženje poljoprivrednih proizvoda,
- ✓ Razvoj i unapređenje infrastrukture u funkciji razvoja i prilagodbe poljoprivrede i šumarstva
- ✓ Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša

5. OBNOVA POLJOPRIVREDNOG POTENCIJALA USLIJED ELEMENTARNIH PRIRODNIH NEPOGODA - čl. 19.

6. RAZVOJ POLJ. GOSPODARSTVA I PODUZETNIŠTVA – čl. 20

- ✓ Potpora mladim poljoprivrednicima,
- ✓ **Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava,**
- ✓ Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti na OPG
- ✓ Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima u rangu mikro i malih gospodarskih subjekata

MALA POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA

KAKO DEFINIRATI MALA POLJ. GOSPODARSTVA ???

FIZIČKI KRITERIJI

GOD							SVA GOSPODARSTVA	
		0 I <3	>=3 I <20	>=20 I <100	>=100 I < 750	>=750 I <3.000		>=3.000
2007	BROJ GOSPODARSTAVA	103.839	62.020	5.112	557	41	11	171.580
	ZEMLJIŠTE, HA	89.425	417.595	196.837,99	115.546	53.527	84.810	957.743
	Ø VELIČINA, HA	0,86	6,73	38,51	207,44	1.305,54	7.710,06	5,58
	GOSPODARSTVA, %	60,52	36,15	2,98	0,32	0,02	0,01	100
	ZEMLJIŠTE, %	9,34	43,60	20,55	12,06	5,59	8,86	100
2010	BROJ GOSPODARSTAVA	125.857	64.227	6.300	706	32	8	197.130
	ZEMLJIŠTE, HA	110.015	422.840	252.436,92	134.540	42.367	71.289	1.033.491
	Ø VELIČINA, HA	0,87	6,58	40,07	190,57	1.323,99	8.911,23	5,24
	GOSPODARSTVA, %	63,84	32,58	3,20	0,36	0,02	0,004	100
	ZEMLJIŠTE, %	10,65	40,91	24,43	13,02	4,10	6,90	100
2011	BROJ GOSPODARSTAVA	94.057	65.449	6.791	876	36	7	167.216
	ZEMLJIŠTE, HA	110.176	429.434	277.361,77	164.939	47.974	69.703	1.099.590
	Ø VELIČINA, HA	1,17	6,56	40,84	188,29	1.332,62	9.957,71	6,58
	GOSPODARSTVA, %	56,25	39,14	4,06	0,52	0,02	0,004	100
	ZEMLJIŠTE, %	10,02	39,05	25,22	15,00	4,36	6,34	100

MALA POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA

KAKO DEFINIRATI MALA POLJ. GOSPODARSTVA ???

EKONOMSKI POKAZATELJ

Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva iskazana kao SO	RH Broj PG	RH PG u % od ukupnog broja
< 2000	89.480,0	38,4
2.000 - 3.999	51.540,0	22,1
4.000 - 7.999	41.540,0	17,8
8.000 - 14.999	24.430,0	10,5
15.000 - 24.999	11.880,0	5,1
25.000 - 49.999	8.800,0	3,8
50.000 - 99.999	3.860,0	1,7
100.000 - 249.999	1.380,0	0,6
250.000 - 499.999	200,0	0,1
> 500.000	160,0	0,1

Pokazatelj	Iskazano kao	RH	EU 27
Prosječna ekonomska veličina	EUR SO/PG	9.064,9	25.450,20
Prosječna veličina po jedinici rada po osobi	Osoba/PG	2,2	2,1

ODABRANE MJERE

7. OSNOVNE USLUGE U RURALNIM PODRUČJIMA I OBNOVA SELA – čl. 21.

- ✓ izrada i ažuriranje planova za razvoj gradova i općina u ruralnim područjima i njihovim osnovnim uslugama,
- ✓ ulaganja u lokalnu, komunalnu, socijalnu i komunikacijsku infrastrukturu,
- ✓ ulaganje u razvoj, unapređenje osnovne usluge za seosko stanovništvo, uključujući i slobodno vrijeme i kulture, te pripadajućom infrastrukturom

	JLS		STANOVNIKA	
	BROJ	%	BROJ	%
manje od 2000	157	28,24	215.102	5,02
2000-5000	237	42,63	743.194	17,34
5001-10 000	88	15,83	584.500	13,64
10001 i više	74	13,31	2.742.093	63,99
ukupno	556	100	4.284.889	100

IZVOR: Statistički ljetopis 2012. godine

Kako definirati područje:

- - JLS do 10000 stanovnika
- - naselja do 2000, 3000, 5000 stanovnika ?

ODABRANE MJERE

8. ULAGANJA U SVRHU POBOLJŠANJA OTPORNOSTI I OKOLIŠNE VRIJEDNOSTI ŠUMSKIH EKOSUSTAVA – čl. 26.

9. ULAGANJA U ŠUMARSKE TEHNOLOGIJE TE UPROIZVODNJU I MARKETING ŠUMSKIH PROIZVODA – članak 27.

10. OSNIVANJE PROIZVOĐAČKIH GRUPA I ORGANIZACIJA – čl. 28.

11. AGROOKOLIŠ I KLIMA – čl. 29.

- ✓ poboljšanje plodnosti tla i zaštita od erozije,
- ✓ zaštita genetskih resursa,
- ✓ očuvanje bioraznolikosti,
- ✓ zaštita podzemnih i nadzemnih voda od štetnog utjecaja poljoprivrede.

12. EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA - čl. 30.

13. OČUVANJE POLJOPRIVREDE NA PODRUČJIMA S PRIRODNIM I SPECIFIČNIM OGRANIČENJIMA U POLJOPRIVREDI – čl. 32

- ✓ Očuvanje poljoprivrede na gorsko planinskim područjima (GPP),
- ✓ Očuvanje poljoprivrede na područjima sa prirodnim ograničenjima u poljoprivredi (PPO),
- ✓ Očuvanje poljoprivrede na područja sa specifičnim ograničenjima u poljoprivredi (PSO).

ODABRANE MJERE

14. SURADNJA – čl. 36.

15. OSIGURANJE USJEVA, ŽIVOTINJA I BILJAKA – čl. 38.

16. ZAJEDNIČKI FONDOVI ZA ŽIVOTINJSKE I BILJNE BOLESTI I EKOLOŠKE INCIDENTE – čl. 39.

17. LEADER - čl. 42. – 45.

- ✓ Pripremna pomoć,
- ✓ Provedba lokalnih razvojnih strategija,
- ✓ Projekti suradnje,
- ✓ Tekući troškovi i animiranje stanovnika.

18. TEHNIČKA POMOĆ – čl. 51

FINANCIJSKI PLAN 2014. – 2020. (u EUR)

Godina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014 - 2020
Ukupno (EU)	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	2.325.172.500,00
I stup ZPP (15%)	49.825.125,00	49.825.125,00	49.825.125,00	0,00	0,00	0,00	0,00	149.475.375,00
preostalo (EU) za RR	282.342.375,00	282.342.375,00	282.342.375,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	332.167.500,00	2.175.697.125,00
RH doprinos za RR	94.114.125,00	94.114.125,00	94.114.125,00	110.722.500,00	110.722.500,00	110.722.500,00	110.722.500,00	725.232.375,00
ukupno (EU+RH) za RR	376.456.500,00	376.456.500,00	376.456.500,00	442.890.000,00	442.890.000,00	442.890.000,00	442.890.000,00	2.900.929.500,00

IZAZOVI U NOVOM PROGRAMSKOM RAZDOBLJU 2014. – 2020.

IZAZOVI

- relativno velika financijska alokacija
- nizak apsorpcijski kapacitet korisnika

KAKO ODGOVORITI IZAZOVIMA?

- jačanje promidžbe programa
- jačanje Agencije za plaćanja – nadogradnja IT sustava,
- jačanje konzultantskog tržišta – privatnog i javnog,
- bolji pristup izvorima financiranja,
- jače uključivanje u provedbu programa i bolja suradnja postojećih javnih tijela (regionalna i lokalna samouprava, decentralizirana tijela državne uprave, poljoprivredna savjetodavna služba i ostale stručne službe u poljoprivredi, razvojne agencije, komore, ...)

HVALA NA POZORNOSTI

[*www.mps.hr*](http://www.mps.hr)

[*www.mps.hr/ipard/*](http://www.mps.hr/ipard/)

[*eafrd@mps.hr*](mailto:eafrd@mps.hr)